Štev. 95 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v četrtek 11. aprila 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetrsko vrsto v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 10 vin., osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin., oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 3.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in tožbe se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 311.052.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 10. (Kor.) Uradno se razglaša:

V ustju Plave so se podvzetja italijanskih napadalnih čet izjalovila.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BERLIN, 10. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — **Med Armentieresom in prekopom La Bassee smo po močni pripravi s topovi in minovkami napadli angleške in portugalske postojanke in zavzeli prve sovražne črte. Ujeli smo okoli 6000 mož in upienili okoli sto topov.**

Na bojni fronti so se razvili na obeh straneh Somme srditi topovski boji in uspešni pehotni spopadi. Na južnem bregu Oise smo vrgli sovražnika tudi med Folembrayem in Brancourtom preko prekopa Oise—Aisne.

Vzhod. — **Naše, v Hangoe na Finskem izkrcane čete so po kratkem boju z oboroženimi tolpami zasedle kolodvor Karis.**

Ukrajina. — **Dne 8. aprila je bil Harkov zavzet po boju.**

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

TURŠKO.

CARIGRAD, 9. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Mestoma patruljni boji in boji z ročnimi granatami. — Kavkaška fronta: Včeraj pri Vanu premagane tolpe zasledujemo v vzhodni smeri. V Vanu smo ujeli mnogo vojnega materijala. V novih uspešnih bojih so si odprle naše čete pot v Kars. Nasproti Batuma je prekoračeno koleno reke Čotoka. Iz predpostojank trdnjave so bile tolpe že pregnane.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Francosko poročilo.

9. aprila popoldne. — Močno delovanje obojestranskega topništva na številnih točkah fronte severno Montdidierja in med Montdidierjem in Noyonom. Nobenih pehotnih bojev. Sprednje francoske čete so se v smislu ukazov umaknile v zgrajene postojanke. Jugozapadno La Bassee, v gozdu Coucy in južno Coucy le Chateau so doživali Nemci, ki so bili neprestano v ognju francoskih topov, pri tej akciji zvišane izgube. Severozapadno Reimsa sta se izjalovila dva sunka. Drugi nemški napadalni poizkus proti manjšim oddelkom v smeri Les Epargesa, v odseku Reillona in severno Bonhomma niso imeli več uspeha. Ostali del noči je bil miren.

Angleško poročilo.

9. aprila zjutraj. — Po srditem obstreljevanju naših postojank od prekopa La Bassee do Armentieresa so močne sovražne sile napadle angleške in portugalske čete, ki so branile ta odsek naše fronte. Sovražniku se je posrečilo, da si je odprl pot v postojanke zaveznikov pri Neuve Chapellu, Fouquissartu in Les Mottesu. Po srditem, ves dan trajajočem boju je sovražnik potisnil portugalske čete v centru, angleške čete na krilih fronte ob reki Lys med Estairesom in Bar St. Maurom nazaj. Držimo postojanke na obeh krilih pri Givenchyju in Fleurbauxu. Richebourg, St. Waast in Laventie so v rokah sovražnika.

Soissons izpraznjen.

BERLIN, 10. (Kor.) Razni listi poročajo s francoske meje, da Francozi v naglici izpraznjujejo Soissons. Mesto je neprestano v ognju nemških topov. Vsled naraščajočega topovskega obstreljevanja Compiegna so bile vojaške zaloge in vojašnice odstranjene iz mesta. Iz Pas de Calaisa spravljajo vse zaloge živeža in drugega materijala v srednjo in južno Francijo.

Odstavljeni angleški general.

LONDON, 9. (Kor.) Reuter poroča: Angleški general Gough, ki je od pričetka nemške ofenzive povelieval peto armado v odseku St. Quentina, se nahaja sedaj na Angleškem.

DOGODKI NA MORJU.

BERLIN, 9. (Kor.) V Irskem prelivu je bilo potopljenih zopet 20.000 ton. Med potopljenimi ladjami se nahajata dva posebno dragocena parnika po 9000 in 6000 ton.

ANGLEŠKA SPODNJA ZBORNICA.

Lloyd George o položaju na zapadu in potrebi razširjenja vojaške obveznosti.

LONDON, 9. (Kor.) Reuter poroča: Lloyd George je imel v spodnji zbornici pričakovani govor o položaju na zapadni fronti in o vladnih predlogah glede izpopolnitve moštva in je izvajal:

Sedaj smo stopili v najbolj kritično fazo te strašne vojne. Usoda države, Evrope in svobode vsega sveta je odvisna od uspeha, s katerim se upiramo zadnjemu teh napadov. Lloyd George se je bavil nato z okoliščinami, ki so dovedle do sedanjega vojaškega položaja in rekel: Čeprav so spravili Nemci zelo znatno število nemških divizij z vzhoda na zapad in kljub nekake avstrijske podpore, so bili začetkom bitke vendarle gledе pehote nekoliko slabejši, glede topov slabejši, glede konjenice znatno slabejši in nedvomno slabejši v zraku. Imeli pa so nasprotno začetno ugodnost napadalca, oni so vedeli, kje bodo napadli, in tudi ugodnosti enotnega vrhovnega poveljstva in suhega meglenega vremena. Nekaj časa je bil položaj kritičen, ko je sovražnik prodrl med tretjo in peto angleško armado; toda sijajno zadržanje naših čet je zopet vzpostavilo zvezo med obema armadama. Vojni kabinet je smatral potrebno, da odpokliče poveljnika pete armade Gougha, dokler ne bodo preizkušena dejstva. Lloyd George je izrazil francoskim rezervam za njihov nagel nastop toplo priznanje. Glavni namen sovražnika, da bi ločil angleško in francosko armado, se je dosedaj izjalovil. Toda nahajali bi se v zločinski zmotnjavi, ako bi podcenjevali resnost namenov sovražnika. Kabinet je ukrenil vse korake, da odpošlje ojačenja. Kar se tiče angleških izgub, jih še ni mogoče natančno dognati, toda Haigh izjavlja, da so nemške trditve popolnoma nemogoče. Sovražnik se je odločil, da izsili v tem letu končno vojaško odločitev. Vse je odvisno od tega, da ohranimo svojo moč do konca, kar nam je z ameriško pomočjo tudi mogoče. Ministrski predsednik je govoril nato o predlogah glede nadomestitve moštva, glasom katerih naj se zviša vojaška starost na 50 let in pri moških s posebnimi lastnostmi na 55 let. Službena obveznost naj se razširi tudi na Irsko. Vlada namerava zahtevati od parlamenta nemudoma sprejem samostojne vlade za Irsko. Lloyd George je obžaloval, da mora predlagati vlada tako resne odredbe in je zaključil z besedami: Ako hočemo preprečiti dolgoletno vojno, potem moramo bitko dobiti in v to svrho je treba zastaviti vsa pomožna sredstva.

LONDON, 9. (Kor.) Reuter poroča: V spodnji zbornici je bila vladna predloga glede nadomestitve moštva sprejeta v prvem čitanju z 299 proti 80 glasovom.

LONDON, 9. (Kor.) V spodnji zbornici sta izjavila nacijonalist Devlin in voditelj nacijonalistov Dillon, da bi bila uvedba vojaške obveznosti na Irskem prava blaznost.

LONDON, 9. (Kor.) Po Lloydu Georgu je izjavil Asquith, da stvar zaveznikov še nikdar ni bila tako resno ogrožena; rešiti jo je mogoče le z največjimi napori. Zbornica bo žrtvovala vse, da obvaruje svet najtežje katastrofe, ki jo je kdaj zadel in zato pozivlja zbornico, naj se v tem smislu loti predloge. Irski nacijonalist Devlin je predlagal odgoditev debate in izjavil, da je stremljenje Anglije, da bi se irski vsilila vojaška obveznost, prava blaznost. Dillon, novi predsednik irske stranke je podpiral Devlinov predlog. Vprašal je, ali je Lloyd George povprašal le enega samega irskega poslanca, predno je napravil svoj sklep. Po obširni razpravi Devlinovega predloga je predlagala vlada sklep debate, ki je bil sprejet s 310 proti 85 glasovom. Devlinov predlog je bil s 322 proti 60 glasovom odbit in se je nadaljevalo prvo čitanje zakona.

LONDON, 9. (Kor.) O ameriški pomoči je izjavil Lloyd George v spodnji zbornici: Zavezniki so pričakovali, da bodo imeli spomladi veliko ameriško armado v Franciji, toda njeno izvežbanje je trajalo dalje časa, nego se je domnevalo. In ako hoče Amerika izpopolniti te svoje divizije, potem bi se te čete ne mogle udeležiti te ali kake druge bitke v znatnejšem številu, akoprav zamore postati ta bitka odločilna v tej vojni. Zato so bili predloženi najprej Bakerju in potem Wilsonu gotovi predlogi. Koncem svojega govora je izjavil Lloyd George: Ako bi bila ta bitka izgubljena, potem s tem vojna še ni končana. Kajti dokler bomo imeli še vojno na morju, ne bomo sprejeli nobenega nemškega miru. Ako pa bo bitka, kakor upam, dobljena, potem je usoda Prusov zapečatena. Pri utemeljevanju uvedbe vojaške obveznosti na Irskem je Lloyd George izjavil, da je bol, v katerem se nahajamo, istotako ali še bolj irski kakor angleški. Irska je po svojih poslancih glasovala za vojno in jo podpirala. Amerika je v vojni in tam živi več Ircev kakor v Angliji in so podvrženi vojaški obveznosti. Tudi Irci Velike Britanije in Kanade so podvrženi vojaški obveznosti. Vojaška službena obveznost se namerava uvesti na Irskem pod istimi pogoji, kakor v Veliki Britaniji.

AMSTERDAM, 10. (Kor.) Parlamentarni poročevalec »Manchester Guardiana« poroča: Razven odobravanja, ki ga je doživel ministrski predsednik Lloyd George pri imenovanju francoske armade in velikodušnosti Wilsona, ni izzvala niti ena točka navdušenja. Zbornica se je držala rezervirana in je molčeče poslušala prvi del govora, ki je razpravljal o položaju na zapadni fronti. V trenotku, ko je pričel ministrski predsednik govoriti o vojaški obveznosti na Irskem, se je razpoloženje izpremenilo. Del zbornice je glasno pritrjeval, dočim se je ostali del istotako tiho pridružil Williamu O'Brienu, ki je naglašal, da pomeni to vojno napoved Irski. Nacijonalisti niso hoteli več poslušati ministrskega predsednika, niti potem ne, ko je pričel govoriti o važnem vprašanju irske homerule. Neki poslanec je zaklical: »To si zamorete ohraniti!« Vsaj v tem trenotku je izzval ta vzklic vladajoče razpoloženje v zbornici. Potem ko je Asquith z uspehom pomiril zbornico, se je nadaljevala seja mirneje. Irski nacijonalisti so povedali jasno, da bodo pobijali zakon v vseh njegovih stadijih. Že pri prvem glasovanju so zbrali preko 80 glasov.

Zgornja zbornica.

LONDON, 9. (Kor.) Tekom v zgornji zbornici podane izjave je razpravljal lord Curzon o nemški ofenzivi in izjavil, da je kabinet takoj napravil potrebne korake in nadomestil izgube. Ojačenja so bila takoj poslana čez preliv, in sicer dnevno preko 30.000 mož. Izgube na topovih in vojnem materijalu so bile znatne, a nikakor ne tako velike, kakor govore sovražna poročila. Municijski minister nam je zagotavljal, da zamore brez truda nadomestiti takoj vse naše izgube. Napravili smo še nov korak in se takoj obrnili na domačine in Indijo in prejeli navdušene in bodreče odgovore. Obrnili smo se tudi na naše zaveznike onstran morja in Wilson je odgovoril takoj z velikodušno pripravljenostjo, ki glede številk presega naša najbolj sangvinistična pričakovanja. Končno smo skupno z našimi zavezniki napravili važen korak glede enotnega vodstva aliiranih sil v operacijskem ozemlju. Sovražnik je v spoznanju, da je ravnotežje sil na zapadni fronti sedaj zanj ugodnejše, kakor bo še kdaj, pričel vrsto bitk z namenom, da izvojuje odločilno zmago. K temu ga silijo gospodarski položaj Nemčije in še bolj Avstro-Ogrske, izmučenje glavnih zaveznikov in spoznanje, da pridejo vsak mesec na bojišče nadaljne izvežbane ameriške čete. Zato hoče sedanji ugodni položaj izrabiti neglede na človeške žrtve. Ta kriza zamore trajati še tedne in mesece in se nadaljevati notri v peto vojno leto, toda naši načrti zadostujejo, da se nadaljuje vojna tudi še l. 1919. Vlada bi slabo izpolnila svojo dolžnost, ako bi se zadovoljila z vsemi dosedanjimi odredbami. Tako je nastal zakon o nadomestitvi moštva.

Ententa podpira rdeče garde na Finskem.

STOCKHOLM, 9. (Kor.) »Svenska Morgenbladet« poroča, da poslaništva entente v Petrogradu podpirajo rdeče gardiste na Finskem. Angleški, francoski in belgijski poslanik v Petrogradu zalagajo finsko rdečo gardo z denarjem. List izjavlja, da se zamore smatrati to kot demonstracija proti Nemčiji in nemškemu vplivu, nakar pristavlja: Anglija ni genila niti mezinca, ko so bili masakrirani črnci v belgijskem Kongu. Toda sedaj, ko razširjajo na Finskem rusko-finski boljševiki bedo, opustošenja in smrt, je poslanik tega ponosnega Albiona pripravljen, da prispeva z denarjem in podpira tako uporniško gibanje.

Ratifikacija pravnih pogodb med Nemčijo in Turčijo.

BERLIN, 10. (Kor.) Danes dopoldne so bile v zunanjem uradu izmenjane ratifikacijske listine povodom 11. januarja 1917 sklenjenih pravnih pogodb med Nemčijo in osmansko državo.

Sibirsko vprašanje in Kitajska in Japonska.

PEKING, 10. (Kor.) Reuter poroča: Semkaj je prispelo japonsko vojaško odposlanstvo, da konferira s kitajskimi vojaškimi oblastmi glede sibirskega vprašanja.

Nemško-nacijonalne stranke za Czernina:

DUNAJ, 9. (Kor.) Kakor poročajo »Deutsche Nachrichten«, je odbor zveze nemško-nacijonalnih strank na današnji seji sprejel soglasno resolucijo, ki pravi med drugim: Zunanji minister je imel na zastopnike dunajske občine govor, za kar mu dolguje hvaležnost vsa domovina. Kakor zunanji minister, vztraja tudi zvezni odbor na neomajni zvezi z nemško državo, s katero nas veže skupna usoda za vso bodočnost. Kakor grof Czernin, hočemo tudi mi le časten mir, ki ga je mogoče izvojevati le z moralično in fizično silo in treba je napovedati boj sovražnikom miru in sovražnikom države, ki upajo na nedostojen in popustljiv mir. Kot še nevarnejše podaljševalce vojne je označeval minister popolnoma pravilno one politične voditelje in njihove zapeljane pristaše, ki rovarijo sporazumno s sovražno tujino proti lastni državi. Konečno se zvezni odbor zahvaljuje ministru, da je obsodil to politiko in izraža željo, naj se mu posreči, da najde pot k sigurnemu miru kljub vsem odporom zunanjih in notranjih sovražnikov.

Razredna loterija.

DUNAJ, 10. (Kor.) 300.000 K je zadela številka 117.630, 100.000 K št. 62.335, 80.000 K št. 116.882, 60.000 K št. 49.255, 25.000 K št. 84.159, po 20.000 K št. 8992, 11.900, 29.562, 80.887 in 90.960, po 10.000 K št. 3.155, 19.757, 29.069, 54.040, 63.596, 67.016, 103.362 in 122.018.

Dr. Kühlmann odpotuje v Bukarešt.

BERLIN, 9. (Kor.) Državni tajnik dr. Kühlmann odpotuje v par dneh v Bukarešt.

Pruska gosposka zbornica.

BERLIN, 10. (Kor.) Gosposka zbornica je danes nadaljevala razpravo spomenice glede naseljevanja v provincijah zapadne Pruske in Poznanjske. Minister za notranje stvari dr. Drews je rekel med drugim, da tvori predloga jamstvo za trajno, pozitivno in krepko pospeševanje nemštva. Trajno je mogoče doseči in bo tudi dosežено, da Prusija tudi v vzhodnih markah ne bo narodnostna država, ampak enotno združena, krepka nemška nacijonalna država.

Naše „sovraštvo" proti državo! — Kje je krivda?!

Slovanski narodi te naše monarhije morajo dan na dan, ob vsaki uri, ob vsakem dogodku, ob vsaki priliki, poslušati, če so nasprotniki blagi: očitanje, da se desinteresirajo za državo, da jim ni do nje obstanka in sreče, da nimajo smisla in srca za nje potrebe, da mislijo le na-se in prav nič na državo! Če so pa nasprotniki razpaljeni po sovraštvu proti narodom, jih obsipljejo naravnost z najtežimi obtožbami: da so veleizdajalci, da so notranji sovražniki, hujši in nevarneji od zunanjih, ker hočejo razbiti državo in pričakujejo pomoči od sovražnega inozemstva.

Jasno je sicer — kar dokazujejo dejstva — da so take obtožbe popolnoma neutemeljene, da niso produkt poštenega uverjenja, niti ne ljubezni in zvestobe do države. Ali, kaj se menijo obrekovalci za tak govor dejstev in resnice?! Obrekujejo, ker hočejo obrekovati! Ne poznajo nobenih moraličnih pomislekov: da je to, kar počenjajo, — zločin na škodo drugih. Ta zločin zagrešajo povsem zavestno.

Potem je, seveda, izključena že vsaka misel, da bi taki nasprotniki utihnili s svojim klevetanjem, pa bilo tudi pod težo najizdatnejih in najjasnejših dokazov, da — lažejo. Če imaš nasprotnika, ki sta mu laž in obrekovanje življenski element, glavno, da, skoro edino sredstvo v boju, potem bi bilo smešno in breznadno početje, ako bi se mi trudili, da bi pripravili nasprotnika do tega, da bi se sramoval obrekovanja in laži. Zakrknenemu tatu, ki vse svoje življenje živi od tatvine, ne zvabiš na lice rdečice sramu, če mu očitaš tatvino. Saj smatra tatvino kot usojeno mu rokodelstvo, od katerega — pošteno živi! Kakor tisti hrvatski cigan, ki je na vprašanje, kako da mu kaj gre, odgovoril: Tako, tako; malo kradem, malo goljufam, in tako se — pošteno preživljam!

Taka je ideologija klevetnikov na škodo avstrijskih narodov: kar počenjajo, se jim zdi moralično in dejanski opravičeno, je celo dobro, plemenito — patrijotično!

Nu, denimo — posito, sed non concesso — da bi bilo res tako, kakor trde in klevečejo nasprotniki: da bi se narodi res desinteresirali za državo, da jim ne bi bilo nič na nje obstanku, da bi jo hoteli razbiti, da bi želeli nje propada, da bi res — z eno besedo — vladalo v narodih tako razpoloženje napram državi: denimo to, ali potem pa si je treba staviti težko vprašanje, na katero se glasi odgovor naravnost porazno za klevetnike, ker kulminira v neizpodbitnem dokazu, da so ravno isti klevetniki — zločinci na državi! Vprašanje je namreč: Kako je moglo priti tako daleč? Ali niso delovali posebni vzroki, ki so spravili narode v tako nepovoljno razpoloženje napram državi? Ali ni razlaga za tak preobrat v posebnih vzrokih, ki jih narodi ne le da niso zakrivili, marveč so te vzroke namenoma in hotoma ustvarili — drugi?! Ali ni postopanje z narodi bilo tako, da jih je uprav prisililo v mučen položaj, da so namreč s svojimi življenskimi interesi zašli v kolizijo, v navskrižje, z interesi države, kakor jih tolmačijo tisti, ki so imeli in imajo še moč od njimi, da morajo izbirati med seboj, svojimi življenskimi potrebami in pogoji za svoj obstanek in svoj razvoj, in pa med državo! Sklicevati se moremo na klasično pričo, na najpristnejšega Nemca, poslanca dra. Lodgmanna, ki je v svoji znani brošuri odkrito priznal, da je bilo temu res tako, in je tudi pripoznal, da se ni čuditi, če so se narodi v tem navskrižju, ko jim je bilo izbirati med seboj in državo, odločili — zase!

Na narodih države ni nikake krivde na tem! Ali so morda oni hoteli, naj državna politika postavlja barikade proti njihovemu razvoju?! Mari so oni zahtevali, da bodi državna uprava taka, da jih prisili v to, da bodo videli v njej svojo stalno nasprotnico?! Mari so oni hoteli, da jih vladajo tako, da bodo mogli postati sovražniki države? Mari so oni hoteli, naj se jih potiska v žalostni položaj razreda brezpravnih podrejencev; nad katerimi naj gospodujejo privilegiranci?! Mari so oni hoteli in želeli, naj njihovi klevetniki prihajajo s tistimi proslulimi belangi, z zahtevami in pretenzijami, ki spravljajo te narode v obup, v strah za svoje lastno nacijonalno življenje?! Mari so narodi zahtevali in želeli, naj zavlada v Avstriji absolutizem, ki jim bo dušil vsak svobodni dih? Mari so narodi konstruirali tisto teorijo o kladivu in nakovalu, pri čemur naj bi bili klevetniki vedno kladivo, narodi pa nakovalo? Mari zahtevamo in želimo mi Jugoslovani sedaj kolonizacije naših dežel po drugorodcih, ki bi jej bil namen, da narod naš pride ob svojo grudo, to sveto zapuščino dedov in pradedov, ki jo je naš rod skozi stoletja z vsem svojim srcem ljubil, obdeloval, jo oplajal in jo branil s svojo srčno krvjo ne le nasproti svojimi ampak tudi nasprotnikom — državel! Mari je želja narodov, da jim država ne daja sredstev za njih gospodarski in kulturni razvoj in napredek?! Mari so narodi hoteli in želeli razmer, ki jih ubijajo in dajajo sovražnemu inozemstvu povoda, da prihaja z obtožbami proti naši državi ravno radi teh notranjih razmer?!

Tako bi lahko nadaljevali z vprašanji ad infinitum. Samo eno vprašanje še: so-li narodi naročili grofa Czernina, tega predstavitelja države na zunaj, da pride z nastopom, ki pomenja ljut udarec narodom in ki daja sovražnemu inozemstvu orožje v roke za napade v gori označenem smislu?!

Ne, narodi niso zakrivili, da so prišli v take kolizije. Zakrivili so le tisti, ki sedaj izrekajo obtožbe na račun narodov! Zakrivili, ker niso hoteli biti pravični, ker niso hoteli nikdar in nočejo tudi danes pripoznati narodom primernega deleža na moči v tej državi! Zakrivili, ker so zahtevali zase vse dobrote gospodov, dočim so narodom prisojali žalostno usodo brezpravnih slug, ker so si usvojili teorijo o gospodarju in sužnjih in se je krčevito drže še sedaj, zahtevajoč, naj bodo narodi — sluge!! Vsa politika krivcev in današnjih klevetnikov je šla vedno za tem, da so narodi morali biti nezadovoljni v tej državi, da so izgubljali vero, da bi v tej državi mogli priti do dostojnega življenja!

In vendar je — ukljub vsem in vsemu — velika laž in krivica, če se jim očita, da so sovražniki države na sebi! Odklanjajo pa državo, kakršnja je bila doslej. Zahtevajo izpremembe v njej, pomlajenja, nje preporoda v smeri enake pravice in enake svobode za vse! In ker se zavedajo, da bi bila taka izprememba le na korist države, da jej le tak preporod more prinesti in zasigurati boljšo bodočnost, morejo s povzdignjeno glavo, polno pravico in čisto vestjo trditi, da oni niso krivci in sovražniki, marveč ravno tisti drugi, ki obrekujejo in izrekajo obtožbe!

Razne politične vesti.

Kaj je z državnim zborom? Zakaj se ne sestane? Zakaj ne delujejo njegovi odseki? Tako vprašujejo v dopisu iz parlamentaričnih krogov v dunajski »Information«. Ves parlamentarični aparat je pri nas otrpnel. Poslanci so se razšli sredi marca. Tedaj se je govorilo da se odseki snidejo okolo 8. t. m., a za tem plenum zbornice. Ni se zgodilo ne eno, ne drugo. Tritedensko pavzo so opravičevali z namenom, da se skličejo delegacije v nadaljevanje posvetovanj. Tudi to se ni zgodilo s praznimi izgovori. Razpoloženje v vseh delegacijskih krogih je zato zelo razkačeno. Ogrska delegacija je že zaključila svoja posvetovanja o proračunu ministrstva za vnanje stvari in o vnanji politiki. Avstrijska delegacija pa še niti začela ni. Nemški rajhstag, bolgarsko sobranje in — turška zbornica so imeli že prilike, da je izjavilo o mirovnih pogodbah — avstrijski parlament pa ne! — Poslanska zbornica se je razšla v znamenju poljske krize. Tudi ta ni še rešena. Češko krizo je grof Czernin poostril. Tudi češki člani gosposke zbornice so sklenili, da na vsej črti preidejo v odločno opozicijo, tako proti skupni, kakor proti avstrijski vladi. Možno je, da bodo Poljaki, Čehi, Slovenci in Hrvatje postopali skupno, ter da so tudi nemški socijalni demokratje — ki so prvikrat glasovali za provizorij — umaknejo zopet k načelni opozicijonalni črti. Dopisniki menijo, da bi bilo najbolje, da se državni zbor skliče čim prej in da se parlamentarna tribuna razbremeni od ozlovoljenja. Kajti do eksplozije pride neizogibno. Čim kasneje, tem hujše.

Žito iz Ukrajine. Vsled poročil raznih listov, ki streme po senzacijah, da so bile odposlane iz Kijeva in Odese večje množine žita, je »Poslovalnica štajerskih poslancev« vprašala vlado, kaj je na tem resnice. Odgovor je bil, da o kakih večjih pošiljatvah iz Ukrajine še ni nič znanega. Manjše pošiljatve, ki pa ne prihajajo v poštev za preskrbo Avstrije, so bile sicer res že odposlane in so na potu tudi še nadaljne, toda pred junijem ni pričakovati večjih dovozov. Težkoče dobave v Ukrajini so zelo raznolične in dosedaj še nikakor niso odstranjene. Obžalovati je sicer, da je treba to povedati, toda dejstva, da prihodnji izgledi za prehrano ne dajejo nobenega povoda za optimistično presojanje, z zatajevanjem ali zanikovanjem nikakor ne bi bilo mogoče izpremeniti.

Repington o naših ofenzivnih načrtih. Italijanski listi objavljajo sledeča pojasnila angleškega polkovnika Repingtona o dozdevnem ofenzivnem načrtu avstro-ogrske armade proti Italiji: Feldmaršal Conrad pl. Hötzendorf bo otvoril bitko najbrže z nenadnim napadom težke artilerije. Pred kratkim je odredil priprave, da razširi napadalno fronto do Tonalskega prelaza in do švicarske meje. Po najnovejših poročilih iz Italije je na italijanski fronti zbranih 70 avstro-ogrskih divizij. Avstro-Ogrska namerava tokrat nastopiti popolnoma na lastno pest. Čas teh operacij pa bo odvisen od uspeha ali neuspeha nemške ofenzive na zapadu. Vsekakor je strategični položaj Avstro-Ogrske mnogo ugodnejši, čeprav bo treba v južno-tirolskih predazih in izhodih iz dolin premagati še znatne težkoče.

Stotnik Beerfelde in spomenica Lichnovskega. V Berolinu je bil pred kratkim aretiran stotnik Beerfelde, dejanski povzročitelj odkritja spomenice kneza Lichnovskega o povzročiteljih vojne. Kakor poroča »Vorwärts«, se je stotnik Beerfelde vrnil iz vojne z visokim odlikovanjem, toda obenem kot strasten pristaš miru. V hiši taj. svet. Wittinga je jeseni p. l. izvedel za spomenico veleposlanika Lichnovskega, ki ga je globoko ganila. V mnenju, da mora dežela doznati resnico, je brez vednosti Wittinga napravil več prepisov te spomenice in jih poslal prestolonasledniku, Ludendorffu in celi vrsti znanih politikov. Nato je bil aretiran in radi nepokornosti postavljen pred sodišče. Neki višji častnik je namreč zatrjeval, da je Beerfeldu prepovedal vsako politično udeleževanje, za kar pa se ta ni zmenil. Toda Beerfeld je bil v dveh instancah oproščen, nakar je nastopil s protitožbo proti svojemu predstojniku in ga obdolžil težkih stvari. Vsled tega je bil sedaj aretiran v drugič. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da se je obtežilni material proti stotniku Beerfeldu že tako nakopičil, da bo vložena proti njemu obtožba

---

PODLISTEK.

Ali so ptički!

Amerikanska sličica.

Dama: »Da!«

Mr. Hyde: »Sedaj govorita za menoj prisego.... Dobro! Priči ste že podpisali, treba je le še vajinih podpisov. Zelo razločno, če smem prositi.

Mr. Hawkins se podpiše.

Mr. Hyde (čita): »Haw.... kins.... Aj! Sin častivrednega.... peta prečnica.... pst! All right.... sir! Že molčim. Sedaj pa podpišite še vi, mlada moja dama! Hm, lepa pisava. Brid.... get.... Mac.... Cormack....«

Mr. Hawkins vzkrikne: »Kako?! Bridget!! Bridget Mac Cormack?! Ali ste zblaznel? Ta dama je Mary Dixonova! Mary.... zakaj se nisi podpisala s svojim pravim imenom?«

Bridget, smevši pajčolan: »Le poglej me, podli zdajalec, in razumi, da si moj soprog. Nisem niti Bridget Mc. Cormackova niti Mary Dixonova.... sedaj sem mrs. Hawkinsova, tvoja soproga!«

Mr. Hawkins: »Za božjo voljo, gospod pastor, razveljavite poroko!«

Mr. Hyde: »Prepozno!«

Mr. Hawkins: »Morate. Goljufan sem, osleparjen, nesramno goljufan. Ta zakon ne more biti veljaven.... rajši skočim v vodo.... rajši se obesim.... ustrelim se.... še več, tisoč dolarjev vam dam, če takoj razveljavite to zakonsko pogodbo.....«

Mr. Hyde: »Nehaj, mladi abotnež! Meni, služabniku cerkve, ponujaš denar, da naj bi sodeloval pri zločinu?! Ha! Poberi se odtod, satan!« — Pastorjeva soproga vstane in odide molče iz sobe; služkinja za njo.

Bridget potihoma mr. Hydu: »Velečastni, prigovarjajte mu vendar!«

Mr. Hawkins se je zgrudil na stol in strmi predse.

Mr. Hyde: »Poslušaj me, mladi mož! Nočem poizkušati, da bi prodrl v to temno skrivnost. Naj že bo kakorkoli, naj ti teči srce karkoli: Vrni se v miru domov in vzemi s seboj to ženo. Zakaj tvoja poštena žena je, pred Bogom in posvetnim zakonom. Ne domišljaj si, da bi bil ta zakon neveljaven iz kakršnegakoli vzroka. Če so te osleparili, se sklicuj na postave, in če je pravica na tvoji strani, vaju ločijo. Dotlej pa je ta ženska tvoja zakonska žena. Sedaj pa odidita.... truden sem in rad bi šel spat.«

Mr. Hawkins: »Usmiljenje! Samo še trenutek! Bridget, zahtevaj, kar hočeš, samo tega ne, da bi me imenovala svojega soproga!«

Bridget: »Zahtevam od tebe vse one dolžnosti, ki mi gredo kakor tvoji ženi.... nič drugega.«

Mr. Hawkins: »Toda pomisli vendar! Popolnoma nemogoče je. Oče me razdedini, zavrže....«

Bridget: »Tem bolje. Potem boš delal in boš ves moj. Dragi moj, ali me ne razumeš?....«

Mr. Hawkins: »Razdedinjen!!«

Bridget: »Dobro, naj le leže milijoni tvojega očeta, kjer so ležali doslej. Meni je samo žal, ljubim te.... edino je zato sem se odločila za današnji svoj korak. Srečen boš edino le z menoj. Ali me ne ljubiš....?«

Mr. Hawkins: »Bridget.... saj te ne smem! Moj oče, moja rodbina, moj sloves.... družba. Ne, ne, ne smem te ljubiti.

Bridget: »Ali mi nisi tisočkrat prisegal, da me vzameš za svojo ženo vkljub vsem zaprekam? Ali nisi ti naučil mene, sedemnajstletno dekle, da ljubim tebe in samo tebe? Torej si me goljufal.....«

Mr. Hawkins silovito: »Ne, ti si goljufala mene! Nisem se poročil s teboj, to je sleparstvo, ti nisi moja soproga!

Bridget: »Jaz da nisem?! Naj mladi gospod samo blagovoli pogledati v to listino, pa bo videl, da ni nihče drug ko mrs. Bridget Hawkinsova rojena Mc. Cormackova njegova soproga!!«

Mr. Hyde: »Končajta, otroka, ali pa nadaljujta tam zunaj. Za brezbožne ljudi, ki se že prvo minuto svojega zakona začenjajo prepirati, sploh ni prostora pod to streho.«

(Dalje.)

radi izdajstva. Proces sam da je le v indirektni zvezi z afero Lichnovskega.

Mir na podlagi sporazuma izključen. Berolinski »Vorwärts« piše: Strune, ki jih je ubral predsednik Združenih držav v soboto, ne dopuščajo nobenega dvoma o položaju. Ali se posreči v doglednem času končati vojno na zapadu z vojaškimi sredstvi, ali pa se nam bliža temna bodočnost To se pravi, jasno ne bo niti v tem slučaju, ako prinesejo boji letošnje spomladi in poletja, kakor upamo vsi, ugodno odločitev. Zato v nemškem narodu nikakor ne smejo več obstojati nasprotstva v naziranju, po čem naj stremimo sedaj. Razvoj svetovne vojne je prispel sedaj v stadij, ko zamorejo odločati le še materijalna sredstva sile. Iz Wilsonovega govora izhaja čisto jasno, da so mostovi za sporazumen mir sedaj porušeni in zato je spor Czernin-Clemenceau glede pogajanj v Švici v tem trenotku le še zgodovinskega interesa.

Usmrtitev Bolo paše odgodena. Iz Pariza se poroča, da je usmrtitev Bolo paše odgodena, ker hoče podati še važne izjave. Državni podtajnik za vojaško sodstvo Ignace je izjavil tozadevno v kuloarjih zbornice: Vlada ni zamogla odbiti od vojaškega sodišča zahtevane odgoditve usmrtitve Bolo paše, ker mi je poročevalec vojnega sodišča izjavil, da je še potrebno, da se preizkusijo razkritja obsojenca. Ako bi bil Bolo paša po svojih razkritjih ustreljen, potem bi zamogli oni, ki jih je zapletel v stvar, reči: »Bolo se je lagal, ako bi bili ž njim konfrontirani, bi mu to takoj zalučali v obraz.«

Besarabsko vprašanje. Sporno vprašanje za posest Besarabije, ki si jo prilaščata tako Ukrajina kakor Romunija, je dospelo sedaj v stadij, ki upravičuje možnost, da bo rešeno vprašanje z indirektnimi pogajanji med Ukrajino in Romunijo. — Ukrajina je baje pod gotovimi okoliščinami pripravljena privoliti v narodnostno načelo. Četverozveza napram obstoječim nasprotstvom dosedaj še ni zavzela nobenega stališča, čeprav žele Bolgari, da dobi Romunija vso Besarabijo. V Sofiji nameč upajo, da bi Romunija tako lažje prebolela izgubo Dobrudže. Nemška vlada se je postavila na stališče, da hoče v tem vprašanju prepustiti udeleženim strankam, da se sporazumejo same med seboj.

»Veleizdajstvo«! To je v naši državi danes artikel, ki so mu konjukture najugodneje. Kdor hoče napraviti dobro — politično kupčijo, kdor hoče pridobiti glas dobrega avstrijskega patrijota, kdor hoče, da mu ime zablesti v jasni luči državne zvestobe in lojalnosti, temu ne treba nikakih patrijotičnih dejanj, nikakega samozatajevanja, nikake žrtve na korist države, ker zadostuje popolnoma, da krtiči o veleizdajstvu na škodo — drugih! Tako cenenih dokazov o lastni patrijotični vrlini še ni bilo v naši državi, čeprav ta artikel ni ukoli prihajal popolnoma iz kurza. Kupčija je res izvrstna, ker ne treba nič drugega, nego primerne porcije drznosti in — tiste brezvestnosti, ki gre z lahko nogo preko vseh resnic in ki je prav nič ne oviraio pomisleki, da s svojimi lažmi in obrekovanji dela bližnjemu krvavo krivico, da na lopovsk način uničuje ekzistence. Kupčija je dobičkanosna. To dokazuje ves sedanji mogočni položaj nemških in madžarskih šovenov, ki se rede in maste v prvi vrsti od veleizdajstva, ki je avstrijskim slovanskim narodom — podtikajo. — Veleizdajstvo je — tako definira »Arbeiter-Zeitung« kaj umestno — kar komu ugaja na drugih! Če hoče angleški državljan Casement Irsko odtrgati od Angleške, bo sleherni Nemec v Nemčiji in Avstriji videl v tem delo za osvoboditev Irske in mu bo slavo pel. — Angleži imenujejo to seveda — veleizdajstvo! Če pa n. pr. kak Masaryk hoče za Čehe isto, potem ga Angleži hvalijo, za Avstrijo pa je — veleizdajstvo! Avstrijci bi Masaryka, če bi ga dobili v roke, justificirali istotako, kakor so Angleži Casementa! Kraljestvo Poljsko je bilo sestaven del ruske države še dolgo potem, ko se je pričelo gibanje za odtrganje Poljske. Je-li kdo pri nas obsojal tako gibanje? Flamci v Belgiji se naravnost pozivljalo, naj delajejo za odtrganje od Belgije. Ali imenujemo to veleizdajstvo? Da je to sicer ozemlje, ki je sedaj zasedeno po sovražniku, ne izpreminja nič na stvari. Tudi Galicija je bila zasedena po Rusiji. Če pa bi bil kdo tedaj v stikih z Rusi, bi ga imenovali veleizdajalca. To je ravno: veleizdajstvo ni nikak nravstven zakon, ki bi stal izven prostora in časa, kajti vsaka država mu priznava veljavo, če je s tem združena njena korist. Kar občutimo mi kot zločin, če je zadelo nas, občutimo kot dobroto, če je zadelo — druge. Tako je tudi z revolucijo. V sovražni deželi je želi vsaka vojskujoča država, jo pozdravlja in stori z veseljem vse, kolikor more, da bi jo izzvala. Ali revolucija ne sme segati sem črez mejo. Kajti potem je — kuga. Vsaka vojskujoča država želi, da bi se v sovražnici širilo ozlovoljenje radi predolgega trajanja vojne, in je naravnost ogorčena na tem, da so drugi narodi tako potrpežljivi. Tako se želi nasprotniku vsake katastrofe, pa naj stane še toliko človeških življenj. Vojna je pač stanje, v katerem ni vojskujočem nobeno zlo tako hudo, da bi se ga ne veselil, če je zadelo — druge! Zato privošča vsak dobri patrijot nasprotniku vse pestilence: veleizdajstvo, upore, revolucijo, pri tem pa se ne zaveda kako da s tem enake želje pridrugih nam na škodo naravnost legitimira. »Arbeiter-Zeitung« piše: »Seveda je ni dežele, v kateri bi bilo obdolževanje z veleizdajstvom tako v navadi kot je pri nas. Vsak narod mora biti pripravljen na to, da mu bodo pristaši drugega naroda očitali veleizdajstvo. Na čem sloni v zadnji liniji to obdolževanje? V tem, da državni red, razmerje med narodom in narodom, in razmerje narodov do države, ni dobilo tiste oblike, ki jo zahteva močni in globoki razvoj narodov, da se za skupno življenje narodov ni našla forma, ki bi odgovarjala njih potrebam. Če bi mogli v samostojnosti živeti drug poleg drugega, bi bili tudi pripravljeni z življenje drugega z drugim. In narodom in državi bi bil prihranjen tisti težki konflikt, ki ga imenujejo veleizdajstvo.

Aprovizadiske stvari.

GOVEDINA.

Danes se bo nadaljevala prodaja govejega mesa proti preščipnjenju legitimacije za meso in mašČobo in izročitvi izkaznic in sicer v sledečih mesnicah:

Illicher, ul. Barriera vecchia 8,
Periatti, ul. Barriera vecchia 4,
Zadnik, P. S. Giovanni 6,
Concilia, ul. B. Cellini 1,
Delavske zadruge, ul. Settefontane,
Furlani, ul. Orologio 4,
Nosak, ul. Cavana 15,
Nichetto, ul. Torrente 39,
Polacco, ul. Torrente 30,
Martinelli, P. Legna 8,
Depace, ul. Barriera vecchia 26,
Polacco, ul. S. Giacomo 4,
Callin, ul. Boroević 18,

CENE:

Prednji deli z doklado . . . po K 15'20 kg.
Zadnji deli z doklado . . . po K 18'— kg.

Prodaja kuriva.

Ozlje. 10 kg na rdeče izkaznice.

Sv. Vid: št. 851—1100 (ob. št. 11) 11. 4. ul. Montfort 5, št. 1101—1500 (ob. št. 11) 11. 4. ul Lazzaretto 17, (cena 84 vin. za kg). — **Staro mesto:** št. 2441—2610 (ob. št. 10) 11. 4. ul. Punta del forno 4, št. 2611—2810 (ob. št. 10) 11. 4. ul. Fontanone 30, št. 2811—2870 (ob. št. 10) in št. 1—100 (ob. št. 11) 11. 4. ul. Cavazzeni 3, št. 101—600 (ob. št 11) 11 44. ul. Artisti 4, (cena 84 vin. za kg). — **Stara mitnica:** št. 324—1823 (ob. št. 10) 11. 4. ul. Amalia 13, št 1824—1973 (ob. št. 10) 11. 4. ul. Sorgente 7, (cena 84 vin. za kg). — **Nova mitnica:** št. 45—294 (ob. št. 10) 11. 4. ul. Scussa 12, (cena 84 vin za kg) — **Sv. Jakob:** št. 4339—4649 (ob. št. 8) in št. 1—89 (ob. št. 9) 11. 4. ul. Madonnina 39, št. 90—290 (ob. št. 9) 11. 4. ul. Concordia 5, (cena 84 vin. za kg). — **Kolonja:** št. 1—250 (ob. št 8) 11. 4. ul. Kolonja 2, (cena 84 vin za kg). — **Vrdela:** št. 56—355 (ob. št. 9) 11. 4 ul Carpison 10, (cena 84 vin za kg).

Premog (fossile). 20 kg na modre izkaznice.

Sv. Vid: št. 107—268 (ob. št 26) 11. 4. ul. Fabbri 3, (cena 1 K 46 za 10 kg). — **Nova mitnica:** št. 569—787 (ob. št. 38) in št. 1—300 (ob. št. 39) 11. 4. ul. Molin grande 20, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — **Sv. Jakob:** št 391—600 (ob št. 30) 11. 4. ul. Concordia 5, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg). — **Škedenj:** št. 412—603 (ob. št 11) 11 4. Škedenj 129, št. 604—679 (ob. št. 11) 11. 4. Škedenj 508, (cena 1 K 66 vin za 10 kg) — **Vrdela:** št. 360—611 (ob. št. 26) 11. 4. ul. Torricelli 1, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — **Škorklja:** št. 1—133 (ob. št. 28) 11. 4. ul. Acquedotto 94, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg).

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Sv. Vid: št. 269—573 (ob. št. 26) 11. 4. ul. Fabbri 3, (cena 20 vin. za kg). — **Sv. Jakob:** št. 601—730 (ob. št. 30) 11. 4. ul. Rigutti 31, št. 731—910 (ob. št. 30) 11 4. ul. Guardia 9, št. 911—1015 (ob. št. 30) 11. 4. ul. Rivo 10, (cena 20 vin. za kg). — **Sv. M. M. zgornja:** št. 29—180 (ob. št. 20) 11. 4. ul. Ponzianino 5, (cena 20 vin. za kg). — **Škorklja:** št. 1—133 (ob. št. 29) 11. 4. ul. P. Scorcola 345, (cena 22 vin. za kg).

SLOVENSKO GLEDALIŠČE

V nedeljo, 14. t. m. Ob 7½, zvečer

Ugrabljene Sabinke.

Burka v štirih dejanjih. — Spisala Fr. in P. pl. Schönthan, poslovenil E. Gangl. — Režiser M. S.

OSEBE:

Martin Golvič, profesor . . . . . g. Vončina
Friderika, njegova soproga . . gdč. V Železnikova
Pavla, njiju hči . . . . . gdč. I. Gradišarjeva
Dr. Novak . . . . . g. M. Gorjup
Marijana, nj. soproga . . . . . gdč. I. Kavčičeva
Matej Brumen . . . . . g. D. Bukovnik
Mile Brumen, imen. Zvezdan, nj. sin g. E. Kralj
Borivoj Špinčić, gled. ravnatelj . . . g. A. Požar
Urša, hišna pri Golvičevih . . . gdč. M. Šmitova
Avgusta, hišna pri Novakovih . . . . . *
Mažavec, šolski sluga . . . . . g. J. Bukovnik

Kraj: malo mesto na Slovenskem I., III. in IV. dej se vrši v stanovanju prof. Golviča, II. pa pri doktorju Novaku.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Dne 9. aprila 1918. je preminul bivši župan in rodoljub Ivan Mahnič iz Dekani št. 38. Mož je bil sicer stare korenine in starih navad, ali poštenjak in zaveden rodoljub skozi in skozi. Blag mu spomin!

Velika narodna manifestacija v Zametu. V Zametu, v vzhodni Istri, se je vršil v nedeljo velik javen shod, ki se je povspel v impozantno narodno manifestacijo. Shodu je predsedoval državni poslanec Spinčić, ki mu je narod prirejal prisrčne ovacije. Za Spinčićem je govoril odvetnik dr. Poščić — žarko, da je beseda šla iz srca v srce. Rekel je, da je že enkrat čas, da kaj storimo — za-se, dočim nam je bilo doslej za vse žrtve, za vso prelito kri v plačilo, da smo bili vedno zvesti sluge — sužnji. Začnimo graditi veliko zgradbo nezavisne in svobodne države Hrvatov, Slovencev in Srbov, da bomo v svoji hiši svoji gospodarji! Nasprotniki postavljajo po naših mestih svoje šole, mi ne moremo na svoji zemlji odpirati svojih narodnih šol, ker za nas da je motika in ne šola! Zopet bodo morda — je zaključil govornik — postavljali za nas vešala, ali — mi se ne vdamo. Skrajni čas je, da se spametimo, da zastavimo vse sile za svojo svobodo in edinstvo! Sprejeta je bila resolucija, ki izreka zaupanje poslancem v državnem zboru, jih vspodbaja, naj se ne umaknejo z začete poti, dokler ne dosežemo idealov, postavljenih dne 30. maja 1917., naj v vsem delajo v skupnosti in slogi s predstavitelji bratskega nam češkega naroda, in Jugoslovani naj se nikakor ne dajo več razcepljati. Resolucija protestira nadalje najodločneje proti zadnjemu govoru ministra Czerninа, v katerem napada slovanske narode, zlasti pa češke voditelje še posebej. Shod se je zaključil ob velikem navdušenju in pevanjem: ».... desnice si daše Slovenac, Srb i Hrvat«. Po shodu so nabrali 2065 K za siromake v Istri, oziroma istrsko družbo sv. Cirila in Metoda.

Naj jim osvežimo malo spomin! Koroški nemški duhovniki so sklenili neko resolucijo proti naši majniški deklaraciji, oziroma proti našemu ujedinjenju. Izjavili so, da obsojajo vsak poizkus, da bi se vera vlačila v politični boj in vsak način, ki žali verski čut. Ta sklep koroške nemške duhovščine so pograbili gospodje okolo naše tržaške »Union« z veliko slastjo in — v isti namen. Tudi oni obsojajo slovensko duhovščino, ker je ob tem gibanju ostala na strani svojega naroda. Mari so gospodje pozabili, ali pa menijo, da smo pozabili na dogodke iz daljne in nedaljnje minolosti! Nismo pozabili in zato se nam gabi tako hinavstvo. Da hinavstvo in nič drugega ni, ako se gospodje sedaj delajo, kakor da bi se bili vedno držali stališča da naj se vera ne vlači v politiko in da naj se duhovniki ne vtikajo v politične agitacije. Kajti neoporečno, zgodovinsko dejstvo je, da so laški duhovniki tudi v najhujših in najkrivičnejih bojih proti našemu življu šli vedno na roko sovražnikom našega naroda, izlasti pa tedaj, ko je šlo za to, da bi se naš jezik popolnoma iztisnil iz tržaških cerkva. Že tržaški dopisnik ljubljanskega »Slovenca« opozarja gospode okolo »Unione«, da njihova dejanja niso nikdar odgovarjala načelu, ki se sedaj sklicujejo nanje, češ: da vera je nad vse, da je prva stvar, da je nad narodnostjo. Če je vera nad vse, zakaj so podpirali Italijani in tudi aktivno nastopali, da se slovenski jezik odpravi iz bazilike sv. Justa in cerkve sv. Antona starega vkljub temu, da so dobro vedeli, da so slovenski verniki polnili ti cerkvi! Rečeni dopisnik ugotovlja, da so italijanski duhovniki vedno delali na to, da tudi cerkev sodeluj na poitalijančevanju našega ljudstva!! Mi vemo tudi, kako je imel prosluli »Piccolo« najvernejše čitatelje po tržaških — zakristijah! In tudi tedaj, ko so se vršili razni poizkusi, da bi se vzdržalo konservativno glasilo v protiteže proti zastrupljevalnemu vplivu »Piccola«. V dokaz, kako nacijonalno sfanatizirana je bila laška duhovščina proti naši slovenski narodnosti, kako je zagorelo od jeze v vseh nje strehah, priča dogodek, ki ga hočemo tu pribiti. Bil je pred leti pogreb nekega odličnega slovenskega moža. Kondukt je vodil laški duhovnik. Da počasti spomin pokojnikov je zbor slovenskih pevcev v veži hiše — torej nitti ne na javni ulici — zapel slovensko žalostinko! Bil je ogenj v strehi. Slovenska peta beseda — žalostinke in ne morda kake bojne nacijonalistične pesmi — je navzočega laškega duhovnika tako razkačila, da je skočil v stran, kakor da ga je strupena kača piknila, in jel rohneti in trgati roke s sebe! Bil je prizor, da so se škandalizirali vsi navzoči. Zakaj so tako divjali laški duhovniki? Mari zato, ker jim je vera nad vsem drugim? Kako to, ko ravno Slovenci polnijo tržaške cerkve? Ali ni bilo to marveč narodno šovenstvo najodijozneje vrste?! Še neko dejstvo bi poklicali gospodom v spomin. Zgodilo se je ob neki priliki, ko je izjavil neki visok cerkveni dostojanstvenik laške narodnosti: »Najprej sem Italijan, potem ekscelenca in šele potem prihaja vse drugo!« Imajo gospodje dovolj?! Naj le lepo prenehajo z očitanji in hinavskim moraliziranjem na adreso slovenske duhovščine! Ta ne kaže nikdar na svojem cerkvenem delovanju nikake sovražnosti proti italijanski narodnosti. Tega si tudi ne upajo očitati jej, pač pa jej očitajo, ker ostaja zvesto na strani svojega naroda. To pa sme tem bolj, ker vrši s tem pravico državljana — ki gre tudi duhovnikom — ker je to nje dolžnost napram lastnemu narodu, in ker ve, da s tem le koristi verski stvari, dočim je bila politika laške duhovščine vedno le na škodo veri in cerkvi! Pa tudi tega naj ne pozabijo gospodje, da slovenska duhovščina s tem da v sedanjem težkem boju ostaja v vrstah naroda, pósnemlje izgled ugledenega cerkvenega dostojanstvenika, — knezoškofa ljubljanskega. Ta pa — naj nam ne zamerijo gospodje — menda bo vsaj toliko vedel, kolikor ve družba okolo »Unione«: kaj je in kaj ni dovoljeno katoliškemu duhovniku!

Vojaški pogreb. Dne 9. aprila je umrl v tukajšnji garnizijski bolnišnici št. 9. res. pomorščak Ivan Grzić c. in kr. vojne mornarice, rojen v letu 1887. v Žminju v Istri. Pogreb se bo vršil danes ob 4 uri pop. iz imenovane bolnišnice na vojaško pokopališče.

Iz daljne Ukrajine pošiljajo prisrčne pozdrave slovenski fantje: Martin Gruden, Ivan Krašna, Rihard Peckjer, Ivan Šušelj, Ivan Semenič, Anton Jug, Anton Otta, Fran Popek, Peter Kandare, Avgust Veljak, Ivan Jurišević.

V vzhodni Galiciji poslujejo zopet: poštni urad Germakowka za denarni promet, Loszniow, Probuzna, Sienkow pri Radziechowu in Trembowla za promet z zavitki, Suszczyn za denarni promet in omejeni promet z zavitki, Bozar, Bilcze Zlote, Chodaczkow Wielki, Dzuryn, Jezierzany pri Czortkowu, Koledzlany, Myszkowice, Ostrow pri Tarnopolu in Torskie za omejeni promet z zavitki.

Slovensko gledališče v Trstu. V nedeljo dne 14. t. m. se vpjzori zvečer pod vodstvom režiserja g. M. S. štiridejanska komedija »Ugrabljene Sabinke«. Kdor je bil pri predstavi »Nervoznih žensk«, ki jih je uprizoril tudi goreimenovani režiser, gotovo prihiti z veseljem tudi k nedeljski predstavi. Več pove gledališki list, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Podružnica Herpelje Z. J. Z. sklicuje za nedeljo, 14. t. m., izredni občni zbor, ki se bo vršil v prostorih gostilne pri postaji. Pričetek ob 1 in pol popoldne. Dnevni red: 1. Jugoslovansko železničarstvo in organizacija. 2. Predlogi in volitev delegatov za izredni občni zbor »Zveze« v Ljubljani. 3. Slučajnosti. O prvi točki poroča delegat iz Trsta, tov. Vek. Mrak. — Tovariši, poskrbite, da bo udeležba na našem izrednem občnem zboru čim častnejša.

Odbora podružnic Trst I. in II. Z. J. Z. imata v petek, 12. t. m., ob 7 in pol zvečer sejo in sicer vsak v svojih društvenih prostorih. Dnevni red: Naši predlogi in določitev delegatov za izredni občni zbor »Zveze«, ki se bo vršil 5. majnika t. l. v Ljubljani.

»Oko zemlje u sedam dana«. Uprava »Mladog Hrvata« u Opatiji izdala je knjigu pod gornjim naslovom, koju će mladi čitatelji za sada obustavljenog »Mladog Hrvata« dočekati s velikim veseljem. Ova knjiga otvara pogled na čitav svijet, a to u ovo veliko doba i treba. Čitajući je u vrijeme, koje nam svakim danom pokazuje, kakva čudesa stvaraju ljudski napori, energije i tehničke spreme, naši će mladi čitatelji vidjeti, da ovo nije nikakva fantastična slika, već da se sve što je u njoj izneseno osniva na suštoj realnosti. Knjiga se dobiva kod Uprave »Mladog Hrvata« u Opatiji i kod nakladnog zavoda »Jug« Zagreb, Ilica 7 I, pa i u knjižarama i to uz cijenu od K 3'50. Za poštarinu treba dodati 20 filira, a ponzeće zapada 70 filira.

†

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni oče

IVAN PIŽON

v starosti 75 let, po kratki in mučni bolezni, dne 9. t. m., mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši dne 11. t. m., ob 4 pop., iz hiše žalosti št. 1084 na domače pokopališče.

ŠKEDENJ, 10. aprila 1918.

Družina PIŽON-ROSMAN.

Brez posebnega obvestila.

Novo pogrebno podjetje.

†

Potrtim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 9. aprila t. l. po kratki bolezni, previden s svetotojstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal gospod

Ivan Mahnič

bivši župan v Dekanih.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil dne 11. t. m., ob 5 popoldne, iz hiše žalosti v Dekanih št. 38, naravnost na pokopališče.

DEKANI, 10. aprila 1918.

Rodbina Valentič.

Ta oglas velja kot direktno obvestilo.

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 6 stot. besedo. — Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink. :—:

Prodam stavbišče na Greti s 16 prostori, s štirimi podstrešji, zraven hišico s 5 prostori in 350 sežnjev zemljišča za K 42.000; drugo hišico v Kolonji s 11 prostori, z vodo ter plinom, 200 sežnjev zemljišča za K 26.000; hišico pri sv. Ivanu s 5 prostori, 400 sežnjev zemljišča za K 16.000. Torrente 23, Kremser. 2024

Urednica nauči stenografijo in knjigovodstvo v večernih urah v dveh mesecih. Ulica Maiolica 17, II. vr. 5. 2029

Prodam pohištvo, moderno izdelane poročne sobe, kompletne jedilne sobe, dvorane, dvorano z zavesami, belo lakirano kuhinjo, obešala ter razno drugo pohištvo. Brod, ulica Poste vecchie 26. 2027

Mizar dobi takoj delo proti dobri plači. Prodajalna pohištva ul. Poste vecchie št. 6 Brod. 2028

Učiteljica nauči govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Ulica Maiolica 17, II., vr. 5. 1994

Pruške za barvanje blaga se dobivajo v mirodilnici Cillia ul. Poste 6. 2032

Baterije najboljše vrste se dobivajo v mirodilnici Cillia ul. Poste 6. 2031

Vosek za parkete v škatljah se prodaja v mirodilnici Cillia ul. Poste 6. 2033

Krasno rožnato posteljico iz medi, obleko in perilo novorojenčka se zamenja za belo moko ali mast. Ortolani, Via Bachi 8. 20%

Grah za seme se zamenja za druga živila ozir. se proda. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1213

Teletu in prešiče kupuje in dobro plača Hotel Balkan, Piazza Caserma, Trst. 1978

Iščem učitelja ali učiteljico za razgovor v slovenskem jeziku. Pismene ponudbe pod „Razgovor" na Ins. odd Edinosti, B 10

Vreče vsake vrste kupuje Babić Fran Molino grande 20. 2017

Pruške za barvanje blaga, baterije, prižigavce in brusilne kamne prodaja trgovina gramofonov „Helvetia" Barriera 19. 2014

Fotograf Anton Jerkić posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Mimda gospodična, ki govori slovenski in nemški, išče službo kot praktikantinja v večji pisarni ali banki. Prijazne pismene ponudbe pod „Zanesljiva deklica" na Ins. odd. Edinosti 2023

Dvorec v Grljanu, ob avrižinski cesti, v bližini Miramarske postaje, se takoj proda. Naslov se izve v Ins. odd. Edinosti. 2001

V Bosákovi podružni gostilni na Lipskem trgu št. 7 dobijo vedno topla jedila po zmernih cenah. Voditelj Fr. Novak. (1991

Ugodna prilika! Prodam v sredini mesta hišo s pohištvom (nova stavba), normalna dohodnina K 17.000, cena K 250.000, drugo z K 13.000 dohodnine, cena K 140.000 ter razne hiše, hišice in dvorce od 16.000 K naprej. — Pojasnila v kavarni Corso od 9—12. Kalarič. B 23

Stavbišča v Grljanu na prodaj. Leže ob cesti vodovoda, v bližini železniške postaje Grljan, imajo krasen razgled. Naslov pove Inser. odd. Edinosti. 2000

Viljem Tuscher

tehnični zobozdravnik

sprejema od 9—6

v Trstu, ul. Nadvojvode Josipa

(Ex Caserma) št. 13

Priporočljiva tvrdka.

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Konsumno in obrtniško društvo v Škednju

reg. zadr. z neom. por.

vabi na

občni zbor

ki se bo vršil

dne 28. aprila 1918 v društveni gostilni v Škednju št. 435 točno ob 3 pop.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Razni predlogi in nasveti.

ODBOR.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 3

(Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,300.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE

3½%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditiv čeki in nakazilo na vsa tu-in inozemska tržišča.

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne lotarije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembourse kredita. Borzna naročila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMPT MENIC

Telefoni: 1463, 1793 in 2070.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brzojavi: JADRANSKA

Pozor!

KAPENEK

v ulici Carlo Ghega št. 11

kupuje vrv od 3-9 K

tanko vrv po 50 K ter

vreče za cement po K 2.

Kabaret-Varieté MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Vstopnina K 2

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

UMETNI ZOBJE

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 18 v bivšo zlatarnico G. Zerconitz & Figlio.

Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, pretanov, verižic itd.

Cene zmerne. Cene zmerne.

Novo pogrebno podjetje Trst.

Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.

Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč i. t. d. po zmernih cenah. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.

Brzojavi: NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.